

НЕПЕРЕРВНА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА XXI СТОЛІТТЯ: ДОСВІД, ІННОВАЦІЇ, ТЕНДЕНЦІЇ

*За результатами проведення мистецько-педагогічних читань
пам'яті професора Оксани Рудницької, 5 грудня 2024 р.*

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6236>

ФІЛІПЧУК Наталія Олександрівна

*доктор педагогічних наук,
старший науковий співробітник
провідний науковий співробітник відділу
змісту і технологій педагогічної освіти
Інституту педагогічної освіти і освіти
дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії
педагогічних наук України,
м. Київ, Україна*

Юлія Валеріївна ГРИЩЕНКО

*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник
відділу змісту і технологій
педагогічної освіти Інституту
педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна Національної академії
педагогічних наук України,
м. Київ, Україна*

Анотація. У повідомленні представлено результати проведення XXII Міжнародних мистецько-педагогічних читань пам'яті професора О.П. Рудницької «Неперервна педагогічна освіта XXI століття: досвід, інновації, тенденції». Захід відбувся 5 грудня 2024 р. в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України у змішаному форматі, ініціатором та організатором заходу був відділ змісту і технологій педагогічної освіти Інституту. Співорганізаторами виступили: Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття», Інститут проблем виховання НАПН України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Академія прикладних наук імені Стефана Баторія (Польща), Міжнародна організація «Поступ жінок-мироносиць у діаспорі» (Італія), Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Херсонський державний університет, Бердянський державний педагогічний університет (Запоріжжя), Київський національний університет технологій і дизайну, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

Під час проведення мистецько-педагогічних читань актуалізовано спадщину Оксани Рудницької; висвітлено сучасні проблеми педагогічної, мистецької освіти, філософсько-аксіологічні та андрагогічні засади педагогічної освіти; сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні; охарактеризовано розвиток мистецької освіти у вимірах сучасних модернізаційних змін; представлено зарубіжний досвід підготовки вчителя; розглянуто педагогічну майстерність як систему професійно-мистецьких компетентностей; окреслено перспективи розвитку музейної педагогіки.

У підсумку проведеного заходу обґрунтовано рекомендації щодо напрямів удосконалення педагогічної,

мистецької освіти, окреслено перспективи партнерської взаємодії наукових установ, закладів освіти у реалізації європейських і національних векторів підготовки сучасного вчителя.

У заході взяли участь науковці, викладачі, студенти, магістранти, аспіранти, докторанти, викладачі, науковці з України і зарубіжжя.

Ключові слова: неперервна педагогічна освіта; мистецька освіта; Оксана Рудницька; сучасний педагог; професійно-мистецькі компетенції.

Розуміння принципів єдності національного і всесвітнього, їхнього взаємовпливу, інтеграції освітніх процесів, трактування світової культури як гармонії унікальних і неповторних національних цінностей, збагачує педагогічний пошук, сприяє оновленню мистецької освіти, допомагає розкрити її теоретичні засади.

Оксана Рудницька

5 грудня 2024 р. проведено XXII Міжнародні мистецько-педагогічні читання пам'яті професора О.П. Рудницької «Неперервна педагогічна освіта XXI століття: досвід, інновації, тенденції» (IPOOD hab, 2024). Місією заходу є партнерська взаємодія закладів освіти і наукових інституцій у здійсненні реформування мистецької і педагогічної освіти, вшанування пам'яті знакових для української освіти постатей, величних у продукуванні інноваційних науково-дослідницьких ідей особистостей. Захід традиційно присвячено пам'яті Оксани Петрівни Рудницької (1946-2002), доктора педагогічних наук, професора, яка стала одним із фундаторів сучасної мистецької освіти в Україні.

Ініціатор заходу — відділ змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Цьогоріч співорганізаторами читань виступили: Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття», Інститут проблем виховання НАПН України, Український державний універси-

тет імені М.П. Драгоманова, Академія прикладних наук імені Стефана Баторія (Польща), Міжнародна організація «Поступ жінок-мироносиць у діаспорі» (Італія), Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Херсонський державний університет, Бердянський державний педагогічний університет (Запоріжжя), Київський національний університет технологій і дизайну, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

Кількість учасників — близько 100 осіб, які взяли участь у заході у змішаному форматі: студенти, магістранти, аспіранти, докторанти, викладачі, науковці з України і зарубіжжя.

З мотиваційним словом про важливість щорічних читань у розвитку сучасної мистецької, педагогічної освіти виступила директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України *Лариса Лук'янова*. Про вагоме значення освітнього партнерства в умовах війни відзначила доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України *Нелля Ничкало*. Щирі вітальні слова прозвучали від зарубіжних партнерів і представників української діаспори, зокрема від доктора наук хабілітованого, професора Академії прикладних наук імені Стефана Баторія (Польща) *Тереси Яницької-Панек* та амбасадорки української культури і мистецтва, голови Культурно-просвітницької асоціації «Mist-Il Ponte», Міжнародної організації «Поступ жінок-мироносиць у діаспорі», заслуженої діячки естрадного мистецтва України *Лесі Королик-Бойко*.

У межах читань доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України *Нелля Ничкало* привітала доктора педагогічних наук, професора, декана факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова *Василя Федоришина* з нагоди присвоєння почесного звання «Народного артиста України».

Перший заступник голови Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України *Георгій Філіпчук* дистанційно оголосив про вручення *Медалі «Будівничий України»* від товариства чоловічому вокальному тріо *«Гонта»*, осердям якого є заслужені працівники культури України, викладачі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини *Петро Волошин, Василь Семенчук, Валентин Купчик*.

Музичним обрамленням заходу слугував виступ кандидата мистецтвознавства, аспіранта факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, бандуриста *Володимира Войта*.

Модератор читань — доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України *Мирoslava Вовк*.

У межах дискусійної платформи було висвітлено актуальні проблеми теорії і практики мистецької, педагогічної освіти:

- «Сквородинознавство для сучасної освіти (доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України *Георгій Філіпчук*),

- «Мистецтвознавчі смисли творчості (на прикладі дорослих з особливими потребами)» (доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи, управління та

суспільних наук Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, Почесний академік НАПН України, заслужений працівник освіти України *Григорій Васянович*),

- «Мистецька складова освітнього процесу в закладах вищої освіти» (доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, народний артист України *Василь Федоришин*, заступник декана з міжнародних зв'язків *Ян Цзюнь*),

- «Українське мистецтво у світовому просторі: імена і долі (досвід комунікації з вчительством)» (доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України *Оксана Комаровська*),

- «Аудіальна театральна комунікація в сучасній школі» (доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України *Намалія Миропольська*),

- «Синтез мистецтв у контексті культурно-мистецьких проєктів здобувачів вищої освіти» (заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри культурології Херсонського державного університету *Лідія Лимаренко*),

- «Етнодизайн як інноваційна форма розвитку традицій декоративно-прикладного мистецтва закладами фахової передвищої освіти» (кандидат педагогічних наук, професор, голова Науково-методичної ради з дизайну МОН України, завідувач кафедри дизайну Державного університету інфраструктури та технологій *Євген Антонович*),

- «Виховна робота з людьми похилого віку у сфері освіти дорослих та її аксіологічні засади» (*Мірослав Вуйчик*, доктор гуманітарних наук Академії прикладних наук ім. Стефана Баторія (Польща),

• «Проект «Мистецтво в окупації. Рефлексія» (кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти Бердянського державного педагогічного університету *Анастасія Попова*).

В дискусії взяли участь доктор педагогічних наук, професор кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова *Сергій Горбенко*, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сценічного мистецтва та культури Київського національного університету технологій та дизайну *Віра Бурназова*, співробітники відділів змісту і технологій педагогічної освіти, андрагогіки, теорії і практики педагогічної освіти (доктори педагогічних наук, професори *Лідія Хомич*, *Олександр Кучерявий*, *Наталія Філіпчук*, кандидати педагогічних наук *Світлана Соломаха*, *Юлія Грищенко*, *Тетяна Калюжна*, *Володимир Піддячий*, *Наталія Флегонтова*, доктор філософії *Алла Самко*).

У межах заходу завідувачем бібліотеки інституту *Маріною Головченко* було підготовлено виставку наукових, навчально-методичних праць з проблем сучасної мистецької, педагогічної освіти.

Проблематика читань охопила питання актуалізації спадщини Оксани Рудницької, сучасних актуалітетів педагогічної, мистецької освіти, філософсько-аксіологічних та андрагогічних засад педагогічної освіти; тенденцій розвитку сучасної педагогічної освіти в Україні; мистецької освіти у вимірах сучасних модернізаційних змін; зарубіж-

ного досвіду підготовки вчителя; педагогічної майстерності як системи професійно-мистецьких компетентностей; перспектив розвитку музейної педагогіки.

Результативність читань: програма конференції; рекомендації щодо напрямів удосконалення педагогічної, мистецької освіти, окреслення перспектив партнерської взаємодії наукових установ, закладів освіти у реалізації європейських і національних векторів підготовки сучасного вчителя; матеріали конференції (Неперервна педагогічна освіта XXI століття : збірник матеріалів XXII Міжнародних мистецько-педагогічних читань проф. О.П. Рудницької», що будуть опубліковані у 2025 р.).

Програму читань, сертифікати учасників, відеозаписи виступів учасників XXII Міжнародних мистецько-педагогічних читань пам'яті професора О.П. Рудницької «Неперервна педагогічна освіта XXI століття: досвід, інновації, тенденції» - 2024 можна переглянути у Цифровому кластері масових заходів Освітнього хабу Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, за [лінком](#) (IPOOD hab, 2024).

Технічний супровід заходу у складних умовах віялових відключень світла забезпечив голова Ради молодих учених інституту *Кирил Котун*, який також є розробником Освітнього хабу наукової установи, його складових.

*Дякуємо Збройним Силам України
за можливість жити і працювати!*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Вовк, М.П. (2024, 6 грудня). *Неперервна педагогічна освіта XXI століття: досвід, інновації, тенденції* – 2024. <http://ipood.com.ua/novini/neperervna-pedagogchna-osvta-hh-stolttya-dosvd,-nnovac,-tendenc--2024/>

Сотська, Г.І., & Вовк, М.П. (наук. ред.). (2024). *Неперервна педагогічна освіта XXI століття: збірник матеріалів XXI Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П. Рудницької*, 7(19), Київ: Талком. <http://ipood.com.ua/e-library/programi-i-zbirniki-materialiv/neperervna-pedagogchna-osvta-hh-stolttya---2024/>

IPOOD hab. (2024). *Міжнародні педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П. Рудницької Неперервна педагогічна освіта XXI століття: досвід, інновації, тенденції*—2024. <https://ipoodhab.com/digital-cluster/rudnytska-2024>

CONTINUING TEACHER EDUCATION OF THE 21ST CENTURY: EXPERIENCE, INNOVATIONS, TRENDS

Based on the results of the artistic and pedagogical readings in memory of Prof. Oksana Rudnytska on December 5, 2024

Natalia Filipchuk

DSc in Pedagogy, Senior Researcher, Leading Researcher at the Department of Content and Technologies of Pedagogical Education, Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Yuliya Hryshchenko

PhD in Pedagogy, Senior Researcher, Senior Researcher of the Department of Content and Technologies of Pedagogical Education, Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The report presents the results of the XXII International Artistic and Pedagogical Readings in Memory of Prof. O. Rudnytska "Continuing Teacher Education of the 21st Century: Experience, Innovations, Trends". The event was held on December 5, 2024 at the Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical Education and Adult Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine in a mixed format. The event was initiated and organised by the Department of Content and Technologies of Pedagogical Education of the Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical Education and Adult Education of NAES of Ukraine. The co-organizers were UNESCO Chair "Continuing Professional Education of the 21st Century", the Institute of Problems on Education of NAES of Ukraine, Drahomanov Ukrainian State University, the Stefan Batory Academy of Applied Sciences (Poland), the International Organization "Progress of Myrrh-Bearing Women in the Diaspora" (Italy), Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, A.S. Makarenko Sumy State Pedagogical University, Yurii Fedkovych Chernivtsi National University, Kherson State University, Berdyansk State Pedagogical University (Zaporizhzhia), Kyiv National University of Technologies and Design, Open International University of Human Development "Ukraine". The event was attended by scholars, teachers, students, master's students, postgraduate students, doctoral students, lecturers and researchers from Ukraine and abroad.*

During the artistic and pedagogical readings, the legacy of Oksana Rudnytska was updated; modern problems of pedagogical, art education, philosophical-axiological, andragogical principles of pedagogical education and modern trends in the development of pedagogical education in Ukraine were highlighted; the development of art education in the dimensions of modern modernization changes, presented foreign experience in teacher training, considered pedagogical skill as a system of professional and artistic competencies were considered; prospects for the development of museum pedagogical education were outlined.

As a result of the event, recommendations were substantiated on ways to improve pedagogical, art education. Prospects for partnerships between scientific institutions and educational institutions in the implementation of European and national vectors of modern teacher training were outlined.

Keywords: *continuing teacher education; art education; Oksana Rudnytska; modern teacher; professional and artistic competencies.*

Дата публікації: 27 грудня 2024 р.